

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 13C/158/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7111218107
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Blažena Szpyrcová
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2021:7111218107.37

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice I sudkyňou JUDr. Blaženou Szpyrcovou v právnom spore žalobkyne: R. nar. XX.X.XXXX, trvale bytom W. právne zastúpená advokátkou JUDr. Erikou Šimovou so sídlom Čajakova 5, Košice proti žalovanej: KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, Bratislava, IČO: 00 585 441 v konaní o náhradu škody na zdraví a o zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia takto

rozhodol:

I. Konanie o 2.220 EUR a 9,25 % ročný úrok z omeškania zo sumy 17.071,80 EUR od 8.6.2011 do zaplata z a s t a v u j e.

II. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni sumu 5.956 EUR titulom doplatku základného bodového hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia a sumu 11.703,54 EUR titulom mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia, to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

III. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

IV. P r i z n á v a žalobkyni právo na náhradu trov konania proti žalovanému vo výške 100 %.

V. Štátu náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

VI. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť na účet Okresného súdu Košice I súdny poplatok v sume 1.059,50 EUR do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa sa svojou žalobou doručenu súdu 4.7.2011 domáhala, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť jej titulom zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia sumu 17 071,80 Eur a nahradiť jej trovy konania.

2. Svoju žalobu odôvodnila tým, že dňa 8.12.2009 v čase okolo 09:00 hod. viedol vodič T. autobus zn. KAROSA LC, EČV: T. zmluvne poistený pre prípad zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla so žalovanou, č. poisťnej zmluvy: XXXXXXXXXXX, kde pri obchodnom centre Modrák v Košiciach nevenoval dostatočnú pozornosť vedeniu svojho vozidla a ľavým spätným vonkajším zrkadlom zachytil na prechode pre chodcov práve prechádzajúcu chodkyňu a to žalobkyňu R.

3. V dôsledku dopravnej nehody došlo k vážnemu poškodeniu zdravia a k vzniku ťažkej ujmy na zdraví žalobkyne s dlhodobou trvajúcou ústavnou starostlivosťou a so vznikom trvalých následkov na zdraví žalobkyne. Obvinenému T. bolo právoplatným uznesením Okresnej prokuratúry Košice I spis. zn. 3Pv-992/09-7 zo dňa 23.4.2010 vo veci prečinu ublíženia na zdraví preukázané, že uvedený skutok spáchal a na základe takto ustáleného skutkového a právneho stavu bol so súhlasom prokurátora

Okresnej prokuratúry Košice I podľa § 220 ods. 1 Trestného poriadku schválený zmierny rozsah dohody o vine a treste a trestné stíhanie voči obvinenému bolo zastavené.

4. V súvislosti s poškodením na zdraví žalobkyňa v čase od 8.12.2009 do 10.2.2010 bola v ústavnej starostlivosti, podstúpila niekoľko operačných zákrokov s dlhodobým liečením samotných úrazových a poúrazových zdravotných komplikácií a následkov, s absolvovaním množstva vyšetrení, lekárskeho kontrol, rehabilitačných a fyzioterapeutických vyšetrení a procedúr s trvalou medikamentóznou liečbou. Z medicínskeho hľadiska sú zranenia, ktoré utrpela žalobkyňa kvalifikované ako život ohrozujúce zranenia a ťažké úrazy, ktoré u žalobkyne zanechali vážne a trvalé následky na jej zdraví do budúcnosti. Žalobkyňa následkom ťažkých kraniotraumatických a polytraumatických zranení do oblasti hlavy upadla do kómatického stavu a bola po dobu 10 dní od úrazu na umelej pľúcnej ventilácii a všetky jej životné funkcie v danom čase boli zabezpečované medicínskymi prístrojmi. Až do stabilizácie jej životných a vitálnych funkcií dostávala potravu, výživu a tekutiny len vo forme parenterálnej výživy a infúzií cestou centrálného žilového katétra a bola nútená sa podrobiť 4 náročným operáciám v celkovej narkóze.

5. Svoju žalobu voči žalovanému právne odôvodnila § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka a zákonom č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

6. Žalobkyňa pri dopravnej nehode utrpela viacero závažných devastačných poranení hlavy, mozgu, čelustnosánkoveho systému, vnútorných orgánov obličky a nadobličky s krvácaním do vnútorných dutín.

7. V súvislosti s poškodením zdravia v dôsledku dopravnej nehody si žalobkyňa výzvou u žalovaného uplatnila nárok na zaplatenie bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia a jeho zvýšenia dňa 22.2.2011. Tento nárok si uplatnila v zmysle zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, jej právny nárok voči žalovanému bol nárok na jednorazové odškodnenie bolestného v rozsahu 477,5 bodu a za sťaženie spoločenského uplatnenia v rozsahu 2 220 bodov a jeho mimoriadneho zvýšenia v rozsahu 1 110 bodov na základe lekárskeho posudku o bolestnom a sťaženi spoločenského uplatnenia, ktorý vypracoval MUDr. Štefan Eperješi posudzujúci lekár Kliniky úrazovej chirurgie v Košiciach dňa 25.1.2011. Celková hodnota bodového ohodnotenia bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia predstavovala 2 697,5 bodov čo zodpovedalo sume odškodnenia vo výške 40 166 Eur. Zároveň si žalobkyňa uplatnila touto výzvou nárok v zmysle § 6 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z. z. na zvýšenie náhrady o 50 % uplatňovaného nároku teda o sumu 16 528 Eur. Žalobkyňa v tomto rozsahu navrhla žalovanej uzavrieť dohodu o vyrovnaní, na ktorú žalovaná do dňa žaloby nereagovala. Celkovo uplatňovaný nárok žalobkyne predstavoval vo finančnom vyjadrení sumu 56 694 Eur.

8. Žalovaná písomným oznámením o poistnom plnení zo dňa 1.4.2011 a 7.4.2011 priznala žalobkyne bodové ohodnotenie bolestného v rozsahu doplatku 477,5 bodu a sťaženia spoločenského uplatnenia v rozsahu 2 220 bodov a žalobkyne poukázala sumu poistného plnenia vo výške 41 552 Eur.

9. Žalobkyňa si žalobou uplatňovala v zmysle ustanovenia § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, ktoré môže súd zvýšiť najviac o 50 %. Žalobkyňa mala za to, že poškodenie na jej zdraví spôsobené dopravnou nehodou má nepriaznivé následky pre jej životné úkony, na uspokojovanie životných, rodinných a spoločenských potrieb a teda, že sa u žalobkyne jedná o prípad hodný osobitného zreteľa (§5 ods. 5 citovaného zákona).

10. Žalobkyňa poukázala na to, že dopravnou nehodou sa jej doterajší život od základov celý zmenil a uvedenou udalosťou došlo k zásadnej zmene v doterajšom jej živote, v živote a chode rodiny a k nevyhnutnosti prehodnotenia životných priorit žalobkyne. Žalobkyňa trpí každodennými bolesťami predovšetkým bolesťami sedacej časti tela a kostrče po plastickej revízií dekubitu a pretrvávajúcimi bolesťami čeluste, lícnych kostí a sánky, trpí nadmernou citlivosťou v oblastiach výskytu koloidných jaziev a to v krížovej oblasti, na tvári, brade, krku a hlave.

11. Žalobkyňa bola a v súčasnosti je dlhodobo a nastálo odkázaná na pomoc druhých, rodiny, niekoľko týždňov po prepustení do domáceho liečenia aj na pomoc profesionálnych ošetrovateliek. Až doposiaľ je žalobkyňa vo väčšine bežných úkonov a domácich prác odkázaná na pomoc iných osôb, predovšetkým manžela a deti. Vážne zdravotné obmedzenia majú za následok zásadné obmedzenie resp. vylúčenie žalobkyne z vykonávania väčšiny domácich prác vrátane nakupovania, varenia, upratovania, žehlenia a

pod. Je limitovaná aj pri základných hygienických úkonoch a nemôže dvíhať ani nosiť ťažšie predmety, nevládze dlhšie stáť a ani sedieť. Je natrvalo vylúčená z vykonávania akýchkoľvek športových aktivít a jej zdravotný stav jej nedovoľuje zúčastňovať sa spoločenských a kultúrnych podujatí, nevláda cestovanie a nemôže tak absolvovať žiaden rekreačný pobyt doma a ani v zahraničí. Trpí pocitom menejcennosti a má depresívne stavy z toho, že fyzicky a mentálne nemôže a nevládze sa zapájať do rodinného života, s pomocou pri výchove vnúčať, pri udržiavaní jej rodinných tradícií a návštev blízkych.

12. Vykonaným lekárskeym posudkom je podľa názoru žalobkyne dostatočne preukázané, že sa následkom dopravnej nehody stala nesebestačnou, odkázanou len na pomoc druhých, a že vo väčšine oblasti života natrvalo je vylúčená z plnohodnotného, rodinného a spoločenského života. Vážne zranenia, ktoré utrpela ju budú sprevádzať a ohrozovať po celý zvyšok jej života. Od úrazu žalobkyňa trpí poruchami a výpadkami pamäte, je dezorientovaná v priestore a v čase, je psychomotoricky spomalená a má bradypsychické myslenie a zhoršené kognitívne funkcie. Je premorbídne emotívne narušenou a labilnou osobnosťou, trpí vážnou poruchou emotivity, neorganickou insomniou a ťažkým stupňom depresívnej poruchy. Následkom uvedených stavov bola žalobkyňa nútená vyhľadať odbornú psychiatrickú pomoc a v súčasnosti je v stálej psychologickej a psychiatrickej starostlivosti odborných lekárov.

13. Žalobkyňa je dopravnou nehodou doživotne a natrvalo poškodená na zdraví a svojej osobnosti a jednorázovo priznanou náhradou finančného odškodnenia jej má byť po celý zvyšok života kompenzovaná závažnosť poškodenia zdravia, fyzické a psychické strádania, strata zdravotnej pohody, vitality, sociálnych, rodinných, pracovných a spoločenských istôt. Žalobkyňa má za to, že jej zdravotný stav po úraze a následky z neho vyplývajúce sú svojou povahou výnimočné a predstavujú kvalitatívnu zmenu podmienok jej života, ktoré naplňajú pojem dôvody hodné osobitného zreteľa podľa ust. § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. Z toho dôvodu navrhla, aby súd zvýšil náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia žalobkyne o 50 % čo pri bodovom ohodnotení za sťaženie spoločenského uplatnenia žalobkyne v rozsahu 1 110 bodov predstavuje sumu 17 071,80 Eur (1 100 bodov x 15,38 Eur).

14. Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 9.8.2011 posúdenie dôvodnosti ako aj výšku žalobkyňou požadovaného nároku ponechával na úvahu konajúceho súdu. Uviedol, že po obdržaní písomných výziev od žalobkyne navrhol žalobkyňi uzatvorenie dohody o vyrovnaní v zmysle § 6 zákona č. 437/2004 Z. z., avšak k plneniu v požadovanom rozsahu nedošlo. Žalovaný sa v priebehu likvidácie poisťnej udalosti dôkladne zaoberal možnými životnými následkami zdravotných poškodení žalobkyne a to vychádzajúc z predložených posudkov o bolestnom a o sťažení spoločenského uplatnenia, ako aj z lekárskeych správ a dospel k záverom, že poisťné plnenie sa javí byť primeraným vo výške 15 % základného bodového hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia, ktoré plnenie bol žalovaný žalobkyňi ochotný aj poskytnúť, avšak táto nesúhlasila.

15. Žalobkyňa v priebehu konania viackrát menila petit žaloby. Pred rozhodnutím súdu prvej inštancie žiadala, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť jej doplatok základného bodového hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia v sume 7.632 EUR, ďalej žiadala sumu 20.887,80 EUR titulom mimoriadneho navýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia a úrok z omeškania vo výške 9,25 % ročne zo sumy 17.071,80 EUR od 8.6.2011 do zaplattenia.

16. Tunajší súd rozsudkom č. k. 13C/158/2011-423 zo dňa 20.2.2019 konanie o 42.165 EUR zastavil, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol, priznal žalovanému právo na náhradu trov konania proti žalobkyňi vo výške 100 % a štátu náhradu trov konania nepriznal.

17. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobkyňi patrí titulom sťaženia spoločenského uplatnenia suma 26.357,80 EUR, pričom žalovaný jej vyplatil za sťaženie spoločenského uplatnenia až sumu 34.144 EUR teda o 7.786,20 EUR viac. Pri posudzovaní, či žalobkyňi patrí aj mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia (ďalej len SSÚ) podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia súd mal za to, že žalobkyňi mimoriadne zvýšenie SSÚ nepatrí, takéto zvýšenie možno priznať len poškodeným s najťažšími následkami, kedy zostanú pripútaní na lôžko, plne odkázaní na pomoc iných ľudí, ktorí nedokážu vykonávať ani základné životné úkony, sú plne izolovaní nielen od akéhokoľvek spoločenského, športového alebo kultúrneho života ale aj od citového a sexuálneho života.

18. Proti tomuto rozsudku podala žalobkyňa odvolanie dňa 3.4.2019, v ktorom žiadala, aby odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie, prípadne zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v II. a III. výroku tak, že by ho zmenil a zaviazal žalovanú zaplatiť žalobkyni titulom doplatku základného bodového hodnotenia sumu 6.152 EUR a titulom mimoriadneho zvýšenia za sťaženie spoločenského uplatnenia sumu 20.147,80 EUR s 9,25 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 17.071,80 EUR od 8.6.2011 do zaplatenia a priznal jej právo na náhradu trov konania proti žalovanému vo výške 100 %.

19. O odvolaní rozhodoval Krajský súd v Košiciach, ktorý svojim uznesením č. k. 11Co/236/2019-482 zo dňa 6.10.2020 zrušil rozsudok v jeho napadnutom výroku, ktorým bola žaloba zamietnutá a vo výroku o trovách konania vo vzťahu strán sporu ako aj o trovách štátu a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

20. Poukázal na to, že súd prvej inštancie vedený mylnými právnymi úvahami pri aplikácii hmotnoprávných a procesných predpisov sa nezaoberal tvrdeniami a nadväzujúcou argumentáciou žalobkyne v celom jej spektre, nevenoval teda náležitú pozornosť a neustálil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre posúdenie rozhodujúcich otázok odvolacím súdom. Uviedol, že v ďalšom konaní bude úlohou súdu prvej inštancie zabezpečiť si dostatočný skutkový podklad pre posúdenie dôvodnosti nároku na náhradu škody na zdraví z hľadiska žalobkyňou uvádzaných dôvodov. K tomu v intenciách vytknutých nesprávností a vysloveného právneho názoru vyvodí zodpovedajúce skutkové zistenia z už vykonaných dôkazov, eventuálne umožní stranám uplatniť i ďalšie prostriedky procesného útoku a procesnej obrany a po prípadnom doplnení dokazovania, či už relevantnými dôkazmi, ktoré strany navrhli alebo ešte len navrhnú v nastávajúcom priebehu konania, súd prvej inštancie vo veci opätovne rozhodne.

21. Odvolací súd poukázal na viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, napr. spis. zn. 3Cdo/295/2009, 5Cdo/212/2010, 3Cdo/192/2015, 3Cdo/464/2015, 3Cdo/209/2017.

22. Súd vykonal dokazovanie, doplnil ho v smere naznačenom Krajským súdom v Košiciach a zistil tento skutkový stav:

23. Z uznesenia Okresnej prokuratúry Košice I spis. zn. 3Pv-992/09-7 zo dňa 23.4.2010 bolo súdu preukázané, že prokurátorka Okresnej prokuratúry Košice I v trestnej veci vedenej proti obvinenému T. za prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona rozhodla tak, že schválila zmier uzavretý medzi obvineným T. a poškodenou R. (žalobkyňa v konaní 13C/158/2011) a poškodeným spoločnosťou Trading spol. s r.o., so sídlom Michalovce, Vysoká nad Uhom 148, pretože obvinený Martin Jávora vyhlásil, že spáchal skutok spočívajúci v tom, že v Košiciach na ulici Trieda armádneho generála Ludvika Svobodu dňa 8.12.2009 v čase o 09:00 hod. viedol autobus zn. KAROSA LC, EČV: T. rýchlosťou 50 km/h v ľavom jazdnom pruhu v smere jazdy k ulici Hlinkova, kde v úseku pri obchodnom centre Modrák na riadne vyznačenou prechode pre chodcov včas z odstupe 37,8 až 44,9 m od miesta zrážky spozoroval v smere od obchodného centra Modrák k Lingovu práve prechádzajúcu chodkyňu R., ktorú zachytil ľavým spätným zrkadlom v dôsledku čoho došlo k jej následnému pádu na vozovku, pri ktorom utrpela ťažkú ujmu na zdraví a to traumatické podpavúčinové krvácanie v oblasti spánkového laloka mozgu vpravo, zmliaždenie čelového laloka mozgu vpravo a mozočka vľavo, trieštivú a vpáčenú zlomeninu jarmovo-čelustného komplexu vľavo, zlomeninu nosa, trieštivú zlomeninu čelustnej dutiny, zlomeninu uhla sánky vľavo s posunom úlomkov, zlomeninu výbežkov klínovej kosti, pomliaždenie obličky a nadobličky vpravo, početné tržné rany a pomliaždenia s odierkami a nakrvácaním v tvárovej a vlasatej časti hlavy, stratové poranenie pravej ušnice s dobou liečby od 13 do 52 týždňov. V dôsledku uzavretia zmiaru bolo trestné stíhanie proti obvinenému T. zastavené.

24. Žalobkyňa na preukázanie svojho nároku predložila súdu lekársky posudok o sťažení spoločenského uplatnenia zo dňa 25.1.2011 vyhotovený MUDr. Štefanom Eperješim. V časti B lekárskeho posudku hodnotil menovaný lekár sťaženie spoločenského uplatnenia kde priznal žalobkyni za sťaženie spoločenského uplatnenia celkový počet bodov 2 220.

25. Z uvedeného lekárskeho posudku súd zistil, že začiatok liečenia u žalobkyne nastal 8.12.2009, ukončenie liečenia nastalo 18.11.2010. V časti hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia (SSU) hodnotil menovaný lekár položku 430a ako keloidnú jazvu v krížovej oblasti po plastike dekubitu 100 bodmi, ktoré zvýšil o polovicu a spolu táto položka tvorila 150 bodov, ďalej hodnotil položku 432a ploché

jazvy na tvári, hlave, pravej ušnici po ranách a operáciách hodnotil počtom bodom 30, zvýšil ich o 50 % teda o 15 bodov, spolu za túto položku priznal 45 bodov, položku 258 ako porucha citlivosti tváre a hornej pery úst vľavo po otvorenej zlomenine sánky hodnotil 50 bodmi, túto položku zvýšil o 50 % teda o 25 bodov, spolu teda 75 bodov za uvedenú položku, ďalej hodnotil položku č. 256 neuralgické bolesti krížovej a pravej sedacej oblasti po plastike dekubitu, ktorú hodnotil 100 bodmi a zvýšil toto hodnotenie o 50 % teda o 50 bodov, spolu teda 150 bodov za túto položku a ako poslednú hodnotil položku 253 ako vážne duševné poruchy po ťažkom mozgovom-lebkovom poranení (organický psychosyndróm) počtom bodov 900, ktorú zvýšil o 100 % teda o 900 bodov a spolu túto položku hodnotil 1800 bodmi. Takto priznal žalobkyni v lekárskom posudku spolu 2220 bodov.

26. Z výzvy žalobkyne zaslanej žalovanému dňa 22.2.2011 súd zistil, že žalobkyňa vyzvala žalovaného na zaplatenie náhrady škody na zdraví titulom bolestného vo výške 7 110 Eur, titulom sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 33 056 Eur a zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 16 528 Eur. Ďalšou výzvou zo dňa 23.5.2011 vyzvala žalobkyňa žalovaného na zaplatenie a návrh na uzavretie dohody o vyrovnaní, v ktorej žiadala zvýšiť sťaženie spoločenského uplatnenia a vyplatiť jej sumu 16 528 Eur.

27. Z oznámenia o poistnom plnení predloženého žalobkyňou súd zistil, že žalovaný písomne dňa 1.4.2011 zaslal žalobkyni oznámenie o poistnom plnení, v ktorom jej uviedol, že jej priznáva náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia na základe lekárskeho posudku vyhotoveného MUDr.Štefanom Eperješim a podpísaným aj MUDr. Theodózom Molčányim, CSc. v položkách 433a, 432a, 258, 256 podľa § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z. o 50 % v položke 253 o 100 %. Poistné plnenie jej zasielal na jej účet a to v sume 34 144 Eur. Pri výpočte výšky plnenia vychádzal z hodnoty bodu v sume 15,38 Eur za 1 bod, teda za priznaných 2 220 bodov.

28. Z ďalšieho oznámenia o poistnom plnení predloženého žalobkyňou súd zistil, že žalovaný oznamoval žalobkyni dňa 7.4.2011, že dolikvidoval bolestné priznané žalobkyni na základe lekárskeho posudku MUDr. Theodóza Molčányiho a zaslal jej poistné plnenie v sume 7 408 Eur pri hodnote 1 bodu v sume 14,89 Eur, za počet priznaných bodov 1 197,50 .

29. Z výpovede žalobkyne bolo súdu preukázané, že v čase utrpenia úrazu dňa 8.12.2009 bola v predčasnom dôchodku, naposledy pracovala ako vedúca oddelenia vo VÚB v Košiciach. S manželom žili rodinným životom, vychovala dve deti, ktoré sú v súčasnosti dospelé a majú svoje domácnosti. Pred úrazom chodievala na plesy, do divadla. Mala záujem stretávať sa so známymi i s kolegyňami. Absolvovala dovolenky v lete i v zime, aktívne na týchto dovolenkách lyžovala a plávala. V súčasnosti môže plávať len vtedy, ak sa do bazénu dostane so schodíkmi, pretože má problémy s chôdzou. Bojí sa, má problémy s psychikou, stále sa musí jej venovať manžel a dcéra. Chodievala na kontroly na psychiatrickú ambulanciu, neurologickú ambulanciu, alergiológickú ambulanciu a diabetologickú poradňu. Po utrpení úrazu nenavštevuje kultúrne podujatia, znervózňuje ju väčší počet ľudí. Rovnako neabsolvuje dovolenky, má pohybové obmedzenia, má problémy postaviť sa pretože bola operovaná na chrbticu a zostali jej jazvy a stále má bolesti v chrbtici. Pred utrpením úrazu navštevovala len alergiológickú ambulanciu.

30. Svedok N., manžel žalobkyne, potvrdil skutočnosti uvádzané žalobkyňou. Poukázal na to, že žalobkyňa mala veľmi dobrý vzťah k ručným prácam, bola vzornou gazdinkou, športovala a to lyžovala a plávala. Všetok svoj čas venovala domácnosti a dcére s vnúčaťom. Po utrpení úrazu má problémy s pamäťou, stratila šikovnosť, bojí sa navštevovať kultúrne podujatia. Nie je schopná vybavovať svoje úradne záležitosti vzhľadom na to, že má problémy s pamäťou. Po utrpení úrazu prestala chodiť na záhradu, ktorú majú vo Veľkej Lodine. Tieto práce v záhrade ju teraz veľmi unavujú a nezvláda ich. S domácimi prácami pomáha žalobkyni on a ich spoločná dospelá dcéra.

31. Žalovaný doplnil svoje písomne vyjadrenie vo veci samej dňa 13.2.2012. V tomto písomnom vyjadrení žiadal žalobu v celom rozsahu zamietnuť a priznať žalovanému náhradu trov konania. Uviedol, že mimoriadne zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia nepredstavuje výlučný spôsob náhrady škody, a teda mal by byť aplikovaný v obzvlášť závažných prípadoch hodných osobitného zreteľa. Už základné hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia zahŕňa zákonom priznanú mieru odškodnenia za trvalé následky vzniknuté dopravnou nehodou. Zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v rozsahu 50 % by malo byť zdôvodnené v prípadoch keď je

poškodený takmer úplne vylúčený z osobného, kultúrneho, rodinného, spoločenského, pracovného a športového života. Následky úrazu sú síce u žalobkyne závažné ale nedosahujú takú intenzitu, aby boli hodnotené 50 %. Skutočnosť, že žalobkyňa má obmedzenia v bežnom živote bola zohľadnená pri základnom ohodnotení sťaženia spoločenského uplatnenia.

32. Ku prognóze vývoja zdravotného stavu u žalobkyne do budúcnosti a za účelom objasnenia ako trvalé následky sa prejavujú na zdravotnom stave žalobkyne navrhol žalovaný vypočítať MUDr. Štefana Eperješihho, lekára, ktorý vyhotovil posudok o bolestnom dňa 21.5.2010 a neskôr dňa 21.5.2011 posudok o sťažení spoločenského uplatnenia, poprípade MUDr. Theodóza Molčányiho, CSc., ktorý podpísal tento lekársky posudok.

33. Žalovaný poukázal na to, že z lekárskeho správ, ktoré predložila žalobkyňa je preukázané, že psychologickú a psychiatrickú ambulanciu začala navštevovať až v roku 2011. Žalovaný navrhol doplniť dokazovanie o dopyt žalobkyne a predloženie rozhodnutia Sociálnej poisťovne o určení miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (poprípade o neuznanie resp. uznaní invalidity) a tiež doplniť dokazovanie o výsluch žalobkyne o otázku priznania resp. nepriznania kompenzácie zo strany štátu. Žalovaný poukázal na skutočnosť, že v rámci plnenia z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia žalobkyňa plnil viac než jej patrilo. Pri výpočte náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia použil hodnotu bodu 15,38 Eur pričom v zmysle opatrenia Ministerstva zdravotníctva z 20.5.2010 o ustanovení výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia na rok 2010 sa mala použiť hodnota bodu 14,89 Eur, tak ako ho aplikovala žalobkyňa vo výzve na zaplatenie a návrhu na uzavretie dohody o vyrovnaní zo dňa 22.2.2011.

34. Ďalej poukázal žalovaný na to, že MUDr. Eperješi v lekárskom posudku o bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia ohodnotil sťaženie spoločenského uplatnenia v oblasti duševných porúch položkou 253 „vážne duševné poruchy po ťažkom mozgovom poranení“ v počte bodov 900 a zvýšil ho podľa § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z. na dvojnásobok. Napriek tomu, že lekár ohodnotil duševné poruchy bez lekárskeho správ a napriek tomu, že nie je psychiatrom, žalovaný uznal hodnotenie tejto položky, ako aj jej navýšenie.

35. V konaní na návrh strán sporu bol vypočítaný MUDr. Theodóz Molčányi, ktorý ako primár Kliniky úrazovej chirurgie podpísal lekársky posudok o bolestnom a sťažení spoločenského uplatnenia vypracovaný MUDr. Štefanom Eperješim. Menovaný svedok uviedol, že žalobkyňa predložila odborné vyšetrenia s tým, že bola priebežne liečená a kontrolovaná na psychiatrickej ambulancii. Doložila predtým vyhotovenú lekársku správu zo dňa 17.1.2011, ktorá obsahuje popis jej zdravotného stavu ako aj predpis liekov, ktoré mala užívať a takisto diagnózu týkajúcu sa liečenia jej psychosomatickej poruchy. V danom prípade u žalobkyne išlo o organický psychosyndróm t.j. poruchy správania, kooperácie, psychopatické prejavy a to v dôsledku ťažkého poškodenia mozgu, tvárových častí a mozočku v dôsledku utrpenia úrazu. Preto boli ku žalobkyne zvolávané psychiatrické konzília, pričom svedok uviedol, že položku 253) ohodnocoval v danom prípade podľa lekárskeho správ z oblasti psychiatrie. Uviedol, že k 18.1.2011 možno považovať zdravotný stav žalobkyne za ustálený.

36. V konaní bol ustanovený znalec z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Traumatológia a vypracovaním znaleckého posudku súd poveril znalca MUDr. Mariána Huňára a to uznesením č.k. 13C/158/2011-91 zo dňa 27.9.2012, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 17.10.2012.

37. Úlohou menovaného znalca bolo zodpovedať na otázky:

1/ vyčíslit' bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia u žalobkyne v dôsledku poškodenia jej zdravia pri dopravnej nehode dňa 8.12.2009,

2/ určiť následne výšku sťaženia spoločenského uplatnenia u žalobkyne,

3/ vyjadriť sa ku správnosti bodového ohodnotenia a sťaženia spoločenského uplatnenia žalobkyne MUDr. Theodóza Molčányiho v lekárskom posudku zo dňa 25.1.2011.

38. Menovaný znalec MUDr. Marián Huňár vo svojom znaleckom posudku č. 4/2013 vypracovanom dňa 20.3.2013 uviedol, že po preštudovaní spisovej dokumentácie, dokumentácie nachádzajúcej sa na Prvej

klinike anestéziológie a intenzívnej medicíny, Kliniky úrazovej chirurgie, Kliniky plastickej, rekonštruktívnej a estetickéj chirurgie UNLP, nálezov dodaných žalobkyňou a vyšetrení žalobkyne znalcom stanovil bodové hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia u žalobkyne po úraze, ktorý utrpela dňa 8.12.2009 v položke 253) vážne mozgové alebo duševné poruchy po ťažkom poranení hlavy a ohodnotil ju 900 bodmi. V tejto položke hodnotil mozgové, neurologické následky. Opakované CT dokázalo vzhľadom na nálezy uvedené v nálezovej časti volil bodové hodnotenie v strednom rozsahu bodového rozmedzia. Uviedol, že vzhľadom na vek žalobkyne, jej obmedzenia v rodinnom a spoločenskom živote a hlavne pre nepriaznivú prognózu možné zhoršenie stavu po ťažkom poranení mozgu kedykoľvek v budúcnosti, zvýšil bodové hodnotenie podľa § 10 ods. 4 a 5 na dvojnásobok t.j. hodnotil túto položku súčtom bodov 1 800 bodov. Položku 433a) - keloidná jazva po poraneniach popálenín a operáciách hodnotil 100 bodmi a toto hodnotenie zvýšil o polovicu podľa § 10 ods. 4 teda na 150 bodov. Položku 283b) keloidnú jazvu po zle zhojenej rane deformujúcu okrem pravej ušnice hodnotil 75 bodmi, položku 432a) rozsiahle plošné jazvy po poraneniach podľa lokalizácie (tvár) hodnotil 30 bodmi a vzhľadom na viditeľné jazvy u ženy a pocity menejcennosti u žalobkyne pre tieto jazvy zvýšil hodnotenie podľa § 10 ods. 4 o polovicu teda hodnotil celkovú položku 432a) 45 bodmi. Položku 258) traumatické poškodenie trojklaného nervu hodnotil 50 bodmi, položku ťažkosti po ťažkých zraneniach časti tela hodnotil 100 bodmi. Výšku sťaženia spoločenského uplatnenia u žalobkyne stanovil po spočítaní položiek na 2 220 bodov. Znalec uviedol, že k tomuto hodnoteniu je treba pripočítať ešte bodové hodnotenie duševných porúch pod položkou 253, ktoré bude predmetom osobitného znaleckého posudku vypracovaného znalcom z odvetvia psychiatrie. Menovaný znalec uviedol, že až na malé odchýlky v priznaní zvýšenia položky 256 a 258, ktoré nezvyšoval, považoval hodnotenie MUDr. Eperješihho v lekárskom posudku v zásade za správne. V odpovedí na otázku č. 4 znalec uviedol, že v prípadoch hodných osobitného zreteľa môže súd náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšiť najviac o 50 % a toto priznanie alebo nepriznanie zvýšenia je plne v kompetencii súdu.

39. Uznesením č.k. 13C/158/2011-94 zo dňa 27.9.2012, ktoré nadobudlo právoplatnosť 16.10.2012 súd nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Psychiatria a vypracovaním znaleckého posudku poveril znalca MUDr. Borisa Bodnára.

40. Uložil znalcovi zodpovedať v znaleckom posudku na tieto otázky:

1. vyjadriť sa k zdravotnému stavu navrhovateľky v oblasti duševného zdravia pred dopravnou nehodou;
2. uviesť, či sa navrhovateľka pred dopravnou nehodou podrobila (absolvovala) akúkoľvek liečbu zameranú na oblasť duševného zdravia, resp. či navštevovala v dobe pred dopravnou nehodou psychiatra, (ak áno, uviesť dôvody liečby, príčiny vzniku, klinické nálezy, prípadne rozsah psychoterapeutickej, resp. medikamentóznej liečby), resp. či navrhovateľka trpela nejakou duševnou poruchou;
3. posúdiť, či sa u navrhovateľky (zistením osobnej, rodinnej a sociálnej anamnézy) vyskytli (nevyskytli) skutočnosti, ktoré by mali prípadne za následok vznik, resp. počiatok porúch v oblasti duševného zdravia navrhovateľky pred dopravnou nehodou, resp. ktoré by sa dopravnou nehodou mohli (v prípade ich objektívneho zistenia a reálnej existencie) prejavovať alebo zväčšovať, resp. uviesť, či sa u navrhovateľky vyskytli skutočnosti, ktoré by mali za následok vznik alebo počiatok duševných porúch, ktoré by sa mohli následkom dopravnej nehody prejavovať alebo zväčšiť;
4. stanoviť jednoznačnú príčinu vzniku poškodenia zdravia navrhovateľky v oblasti duševného zdravia;
5. uviesť, či je súčasný psychický stav navrhovateľky jednoznačne v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou;
6. uviesť, akými duševnými poruchami trpí navrhovateľka v súčasnosti (s uvedením diagnózy), resp. či nastali od stanovenia diagnózy nejaké zmeny (napr. iná diagnóza) a čím boli spôsobené;
7. uviesť, ako sa ochorenie prejavuje a ako navrhovateľku obmedzuje v bežnom živote, aké obmedzenia vznikli pre navrhovateľku pre výkon pracovných, kultúrnych, rodinných, športových a spoločenských činností, resp. uviesť, aké trvalé následky, prípadne obmedzenia zanechala dopravná nehoda na duševnom zdraví navrhovateľky a vo všetkých sférach jej doterajšieho života;
8. uviesť, či je aktuálny stav navrhovateľky po psychickej stránke podmienený aj inými faktormi, než je poškodenie zdravia, ktoré utrpela pri dopravnej nehode dňa 8.12.2009;
9. stanoviť základné bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia navrhovateľky (s odôvodnením diagnóz, obmedzení, porúch) a zaujať stanovisko k ich opodstatnenosti a dôvodnosti, vrátane posúdenia aplikácie položky č. 253, resp. prípadnej aplikácie položky č. 255 na daný prípad navrhovateľky;

10. stanoviť (pri objektívnej existencii obmedzení a následkov na duševnom zdraví navrhovateľky) prognózu vývoja, prípadnú progresiu vývoja následkov nehody na zdravotnom stave navrhovateľky do budúcnosti, najmä, či bude do budúcnosti závislá na ďalšej liečbe, a ak áno, na akej a v akom časovom horizonte (napr. doživotná psychosomatická alebo medikamentózna liečba a pod.);

11. uviesť, či zdravotný stav navrhovateľky v oblasti duševného zdravia možno považovať za ustálený (ak nie, uviesť dôvody, pre ktoré nemožno zdravotný stav navrhovateľky považovať za ustálený);

12. vyjadriť sa k prípadným ďalším skutočnostiam a zisteniam zisteným pri vykonávaní dokazovania, s posúdením rozsahu trvalých následkov na duševnom zdraví navrhovateľky, na možnosti, schopnosti, obmedzenia realizácie navrhovateľky do budúcnosti vo všetkých sférach života;

13. vyjadriť sa k bodovému ohodnoteniu sťaženia spoločenského uplatnenia navrhovateľky stanoveného v lekárskom posudku MUDr. Theodoza Molčányiho zo dňa 25.1.2011, ktorý sa nachádza na čísle listu 10 spisu Okresného súdu Košice I, sp.zn.: 13C 158/2011 vo vzťahu k položke 253, prípadne posúdenie inou položkou;

14. vyjadriť sa k navrhovateľkou požadovanému 50 % zvýšeniu bodového ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia vo vzťahu k položke 253 (prípadne posúdenia inou položkou) uvedenej v lekárskom posudku ktorý sa nachádza na čísle listu 10 spisu Okresného súdu Košice I, sp. zn.: 13C 158/2011.

41. Menovaný znalec vo svojom znaleckom posudku č. 6/2013 zo dňa 20.8.2013 uviedol v odpovedi na otázku č. 1 tak, že u žalobkyne bola v roku 1973 diagnostikovaná reaktívna neurotická porucha, ktorá mala len prechodný charakter. Žiadna iná duševná porucha u žalobkyne nebola pred dopravnou nehodou zistená.

42. V odpovedi na otázku č. 2 uviedol, že žalobkyňa bola pred dopravnou nehodou raz vyšetrená u psychiatra v roku 1973. Dôvod vyšetrenia bol konflikt s otcom, dlhodobejšiu liečbu tento stav nevyžadoval. Žiadna iná duševná porucha u žalobkyne nebola pred dopravnou nehodou zistená.

43. V odpovedi na otázku č. 3 uviedol znalec, že u žalobkyne neboli zistené skutočnosti, ktoré by spôsobili vznik súčasných ťažkostí žalobkyne už pred dopravnou nehodou.

44. V odpovedi na otázku č. 4 uviedol, že jednoznačnou príčinou vzniku ťažkostí žalobkyne v oblasti duševného zdravia je dopravná nehoda zo dňa 8.12.2009.

45. V odpovedi na otázku č. 5 uviedol, že súčasný psychický stav žalobkyne je jednoznačne v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou.

46. V odpovedi na otázku č. 6 znalec uviedol, že žalobkyňa trpí v súčasnosti psychickými poruchami a to organická afektívna porucha, organická porucha osobnosti.

47. V odpovedi na otázku č. 7 znalec uviedol, že organická afektívna porucha sa prejavila depresívnou symptomatikou, ktorá výrazne zhoršuje emočné prežívanie jedinca, sťažuje vykonávanie každodenných činností a pracovných aktivít, čím zhoršuje kvalitu života. Aktuálne je nálada žalobkyne po užívaní antidepresív zlepšená. Organické zmeny SNS (organická porucha osobnosti) sú trvalými prejavmi poškodenia mozgu. U žalobkyne sa prejavujú zhoršením pamäťových funkcií - novopamäti, zhoršením sebaistoty vzhľadom na stratu sebaistoty, nerozhodnosť v komunikácii a konaní.

48. V odpovedi na otázku č. 8 uviedol, že aktuálny stav žalobkyne po psychickej stránke nie je podmienený aj inými faktormi než je poškodenie zdravia, ktoré utrpela pri dopravnej nehode dňa 9.12.2009.

49. K otázke č. 9 znalec uviedol, že základné bodové hodnotenie pre sťaženie spoločenského uplatnenia podľa položky 253 - vážne mozgové alebo duševné poruchy po ťažkom poranení hlavy hodnotí 900 bodmi. Dané bodové hodnotenie navrhol vzhľadom na trvalý charakter zmien zdravotného stavu.

50. V odpovedi na otázku č. 10 znalec uviedol, že predpokladá, že klinický stav žalobkyne sa výrazne nezlepšil. Porucha nálady je aktuálne zlepšená vplyvom farmakologickej liečby.

51. V odpovedi na otázku č. 11 znalec uviedol, že zdravotný stav žalobkyne možno považovať za ustálený.

52. V odpovedi na otázku č. 13 znalec uviedol, že bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia stanovené v lekárskom posudku MUDr. Molčányiho je adekvátne.

53. V odpovedi na otázku č. 14 uviedol, že zvýšenie náhrady sťaženia spoločenského uplatnenia najviac o 50 % podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. je možné z dôvodu prípadu hodného osobitného zreteľa akým je uznanie invalidity, čo nie je prípad žalobkyne a je v kompetencii súdu, nie znalca.

54. Písomným podaním doručeným súdu dňa 28.11.2013 žalobkyňa po podaní týchto znaleckých posudkov rozšírila svoju žalobu a žiadala, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť jej titulom doplatku za sťaženie spoločenského uplatnenia sumu 14 490 Eur s 5,75 % ročným úrokom z omeškania od 16.10.2013 do zaplatenia a sumu 24 316,80 Eur titulom zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia.

55. Na pojednávaní dňa 14.3.2014 právny zástupca žalobkyne nežiadal pripustiť zmenu žaloby v tomto znení s tým, že požiadal o poskytnutie lehoty, v ktorej upraví žalobný návrh.

56. Žalovaný sa vyjadril k oboj znaleckým posudkom svojim písomným podaním zo dňa 10.3.2014, v ktorom uviedol, že základné bodové hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia v rozsahu 2 220 bodov už bolo žalobkyni odškodnené, teda vyplatené. Uviedol, že návrh žalobkyne na rozšírenie žaloby o 900 bodov na základe znaleckého posudku MUDr. Borisa Bodnára nie je namieste, nakoľko položka 253 už bola ohodnocovaná v posudku MUDr. Theodóza Molčányiho a táto už bola žalovaným aj odškodnená v rozsahu 1 800 bodov, čo znamená, že žalovaný poskytol náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia (psychické následky vo vyššom rozsahu ako žalobkyni patrí) preto vzniesol započítaciu námietku voči zostávajúcim žalovaným nárokom. Ponechal na úvahe súdu či vykonané dokazovanie dáva priestor súdu pre aplikáciu § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. u nároku titulom sťaženia spoločenského uplatnenia u žalobkyne.

57. Žalobkyňa predložila súdu komplexný posudok Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice zo dňa 16.5.2013, v ktorom tento úrad uviedol, že miera funkčnej poruchy u žalobkyne je 80 % podľa prílohy č. 3 časti XV bod 1, písm. c) k zákonu č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a preto žalobkyňu považuje za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím.

58. Po podaní oboj znaleckých posudkov MUDr. Huňárom a MUDr. Bodnárom rozšírila žalobkyňa svoju žalobu a žiadala, aby jej súd priznal doplatok základného bodového ohodnotenia za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 35 742 Eur a aby jej priznal mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia v sume 34 942,80 Eur.

59. Zmena žaloby bola pripustená uznesením na pojednávaní dňa 2.5.2014.

60. Žalovaný navrhol výsluch znalcom MUDr. Bodnára a MUDr. Huňára, ktorí vypracovali vyššie citované znalecké posudky, vzhľadom na to, že žalobkyňa naďalej spochybňuje právnu argumentáciu žalovaného ohľadne celkovej výšky nároku titulom základného bodového hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia, keďže ide nepochybne o vyriešenie rýdzomedicínskej otázky.

61. Súd vypočul na pojednávaní dňa 24.4.2015 znalcov MUDr. Borisa Bodnára a MUDr. Mariána Huňára.

62. Z výsluchu znalca MUDr. Borisa Bodnára súd zistil, že pri položke 253) túto ohodnotil 900 bodmi, pričom ide o základne ohodnotenie a hodnotil túto položku len čisto následkov z hľadiska psychiatrických u žalobkyne. Menovaný znalec uviedol, že neboli udané dôvody preto, aby zvýšil základné bodové ohodnotenie o nejaké percentá. Táto položka sa hodnotí v zmysle prílohy zákona počtom bodov 253 až 900, pričom on dal najvyšší počet bodov za základné bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia pri položke 253. Znalec uviedol, že nesúhlasí so zvýšením tejto položky o 100 %, pretože toto navýšenie, ktoré patrilo do jeho právomoci nepatrí žalobkyni.

63. Znalec MUDr. Marián Huňár uviedol, že pri položke 253) sa vyjadruje k následkom poškodenia zdravia nielen psychiater, ale aj neurológ. Uviedol, že v prílohe k zákonu o bolestnom a sťažení

spoločenského uplatnenia sa pri položke 253) uvádza, že ide o vážne mozgové alebo duševné poruchy pri ťažkom poranení hlavy, pričom toto poškodenie mozgu podľa znalca môže mať fyzické následky napr. ochrnutie, poruchy nervov a iné psychické následky. K fyzickým následkom sa vyjadruje buď traumatológ alebo neurológ. K psychickým následkom sa vyjadruje psychiater. V danom prípade ohodnotil vážne mozgové poranenie základnou hodnotou bodov 900 bodmi. Hodnotil mozgové, neurologické následky poškodenia zdravia u žalobkyne. Prítomný znalec uviedol, že trval na navýšení o 100 % základného bodového ohodnotenia pri položke 253 z neurologického hľadiska o ďalších 900 bodov, pretože pri vyšetrení CT bolo preukázané poranenie mozgu u žalobkyne.

64. Žalovaný písomne dňa 9.7.2015 navrhol, aby položka 253) z hľadiska neurologických následkov bola ohodnotená znalcom z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvia Neurológia, keďže MUDr. Huňár nie je neurológ, ale traumatológ.

65. Z uvedeného dôvodu súd uznesením č.k. 13C/158/2011-231 zo dňa 15.2.2016 nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Neurológia a vypracovaním znaleckého posudku poveril znalkyňu MUDr. Milenu Hrehorovskú.

66. Úlohou tejto znalkyne bolo podať písomný znalecký posudok, v ktorom mala zodpovedať na tieto otázky:

1. vyčíslit' bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia navrhovateľky v dôsledku úrazu utrpeného dňa 8.12.2009 z hľadiska neurologického;
2. určiť, či je nutné navýšenie položky 253) podľa §10, ods. 4 zák. č. 437/2004 Z. z. , ak áno, v akej výške;
3. určiť, či táto položka 253) sa hodnotí tak z neurologického, ako aj psychiatrického hľadiska;
4. vyjadriť sa ku správnosti ohodnotenia tejto položky znalcom MUDr. Mariánom Huňárom v znaleckom posudku č.4/2013 zo dňa 20.3.2013 a v lekárskom posudku MUDr. Štefana Eperješihho zo dňa 25.1.2011 a k celkovému ohodnoteniu sťaženia spoločenského uplatnenia navrhovateľky týmito lekármi;
5. uviesť iné zistené skutočnosti súvisiace s predmetom tohto konania.

67. Menovaná znalkyňa vo svojom znaleckom posudku č. 3/2016 zo dňa 29.7.2016 v odpovedi na otázku č. 1 uviedla, že z neurologického hľadiska žalobkyňa pri úraze dňa 8.12.2009 neutrpela žiadne závažné traumatické poškodenie mozgu. Nešlo o žiadne krvácanie ani o pomliaždenie mozgového tkaniva. Úraz posudzovanej (žalobkyne) spôsobil hlavne početné zlomeniny kosti tváre s nutnosťou operácie, a ktoré posúdili znalci traumatológovia. Preto jej hodnotenie trvalých následkov z hľadiska neurologického pod položkou 253) neprislúcha. Z týchto dôvodov znalkyňa uviedla, že nie je nutné navýšenie položky 253) podľa § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z.

68. V odpovedi na otázku č. 3 znalkyňa uviedla, že položku 253 - vážne mozgové a duševné poruchy po ťažkom poranení hlavy hodnotí neurológ aj psychiater. Neurológ hodnotí dôsledky organického - ložiskového či iného poškodenia mozgu úrazom - t.j. hodnotí stupeň možných paretických prejavov - ochrnutia končatín eventuálne výskyt epileptických záchvatov - poúrazová epilepsia alebo poúrazový parkinsonizmus a iné, ktoré vznikajú v závislosti od typu a rozsahu poškodenia mozgu. Psychiater hodnotí stupeň a charakter zmeny duševného stavu, ktorý môže vzniknúť úrazovým poškodením mozgu.

69. V odpovedi k otázke č. 4 menovaná znalkyňa uviedla, že znalci z odvetvia chirurgia a traumatológia interpretovali inak úrazové poškodenie mozgu u žalobkyne, než aká bola objektívna skutočnosť, preto aj ich hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia pod položkou 253) nie sú správne. Posudzovaná (žalobkyňa) ani v čase 6 rokov od úrazu hlavy nemá žiadne prejavy ložiskového poškodenia mozgu, je schopná samostatnej chôdze bez pomôcok. Naďalej žije rodinným životom, lieči sa pre prejavy metabolického syndrómu tak ako pred úrazom. Užíva antidepresíva - tak ako aj roky pred úrazom s tým rozdielom, že po úraze je liečba doporučená a kontrolovaná už psychiatrom a verbalizuje svoju spokojnosť so súčasným zdravotným stavom.

70. Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení súhlasil so závermi znaleckého posudku MUDr. Mileny Hrehorovskej. Naopak žalobkyňa sa písomne vyjadrila dňa 8.12.2016 kde uviedla, že nesúhlasí so závermi tohto znaleckého posudku MUDr. Mileny Hrehorovskej a mala za to, že zo strany znalkyne došlo k prijatiu účelových, neobjektívnych skutkovo a vecne neobhájiteľných a jednostranne zameraných

záverov, spočívajúcich v neprijateľnom znegovaní a popretí nielen rozsahu diagnostikovaných zranení poškodenej, ale aj trvalých následkov na jej telesnej a duševnej integrite spôsobených dopravnou nehodou vrátane spochybnenia odbornosti všetkých doterajších ošetrojúcich a posudzujúcich lekárov poškodenej, súdom ustanovených súdnych znalcov nevynímajúc. Z uvedeného dôvodu žalobkyňa navrhla kontrolné znalecké dokazovanie znalcom z odboru Zdravotníctva, odvetvie Neurológia.

71. Vzhľadom na návrh žalobkyne súd uznesením č. k. 13C/158/2011-289 zo dňa 14.6.2017, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 24.6.2017 nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Neurológia a vypracovaním znaleckého posudku poveril znalca MUDr. Miloslava Sedláka.

72. Úlohou tohto znalca bolo vypracovať kontrolný znalecký posudok a zodpovedať v ňom na tieto otázky.
1. vyjadriť sa, posúdiť a porovnať zdravotný stav žalobkyne pred dopravnou nehodou a po dopravnej nehode;

2. stanoviť rozsah a jednoznačnú príčinu vzniku poškodenia zdravia žalobkyne dopravnou nehodou;

3. uviesť aké trvalé následky, prípadne obmedzenia zanechala dopravná nehoda nielen na zdraví žalobkyne, ale aj vo všetkých sférach jej doterajšieho života;

4. stanoviť (pri objektívnej existencii obmedzení a trvalých následkov na zdraví žalobkyne) prognózu vývoja, prípadnú progresiu vývoja následkov na jej zdravotnom stave do budúcnosti, najmä, či bude do budúcnosti závislá na ďalšej liečbe a ak áno, na akej a v akom časovom horizonte (napr. doživotná medikamentózna liečba a pod.);

5. uviesť, či zdravotný stav žalobkyne z danej oblasti možno považovať za ustálený (ak nie, uviesť dôvody, pre ktoré nemožno zdravotný stav žalobkyne považovať za ustálený);

6. stanoviť základné bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia žalobkyne (s odôvodnením diagnóz, obmedzení, porúch) a zaujať stanovisko k ich opodstatnenosti a dôvodnosti);

7. na základe oboznámenia sa s kompletnou zdravotnou dokumentáciou žalobkyne, posúdením podkladov, ktoré tvoria súčasť súdneho spisu a na základe výsledkov vlastného neurologického vyšetrenia žalobkyne, vyjadriť sa k záverom, resp. k správnosti záverov deklarovaných v znaleckom posudku č. 3/2016 zo dňa 29.7.2016 podanom MUDr. Milenou Hrehorovskou;

8. vyjadriť sa k prípadným ďalším skutočnostiam a zisteniam zisteným pri vykonávaní dokazovania, s posúdením rozsahu trvalých následkov na zdraví žalobkyne, so zameraním na možnosti, schopnosti a obmedzenia realizácie žalobkyne vo všetkých sférach života do budúcnosti;

9. vykonať vlastné bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia z neurologického hľadiska u žalobkyne Gabriely Pazdirkovej;

10. v prípade priznania položky 253 podrobne vysvetliť dôvodnosť jej priznania, vrátane konkrétnych odkazov na príslušnú časť zdravotnej dokumentácie žalobkyne;

11. uviesť dátum, ku ktorému došlo k ustáleniu zdravotného stavu žalobkyne v takej miere, že bolo možné vykonať bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia žalobkyne z neurologického hľadiska.

73. Menovaný znalec vo svojom znaleckom posudku č. 4/2017 zo dňa 14.9.2017 k otázke č. 1 uviedol, že žalobkyňa pred úrazom sa liečila na vysoký tlak, mala poruchu metabolizmu, cukrov a tukov. Prvýkrát bola vyšetrená psychiatrom ako 19 ročná a od roku 1964 až do roku 2006 mala predpisované obvodným lekárom pravidelne lieky na ukladnutie a proti úzkosti. Pred nehodou navštevovala len alergiológickú ambulanciu.

74. V odpovedi na otázku č. 4 znalec uviedol, že po stránke psychiatrickej stav žalobkyne bude naďalej vyžadovať farmakologickú dlhodobú doživotnú liečbu. V objektívnom neurologickom náleze prítomná mierna instabilita pri chôdzi v postoji a rotačných pohyboch bez stranovej prevahy. Poruchy pamäti a organické zmeny osobnosti vzhľadom k prirodzenému starnutiu žalobkyne sa nebudú zlepšovať.

75. K otázke č. 5 znalec uviedol, že zdravotný stav žalobkyne možno považovať za ustálený z neurologického aj psychiatrického hľadiska. Znalec z odboru psychiatria v roku 2013 považoval v oblasti duševného zdravia stav za ustálený.

76. K odpovedi na otázku č. 6 znalec uviedol, že bodové hodnotenie položky 253) sťaženie spoločenského uplatnenia hodnotí počtom bodov 250.

77. K otázke č. 7 uviedol, že na základe vlastného neurologického vyšetrenia žalobkyne sa nestotožňuje so závermi v znaleckom posudku č. 3/2016 zo dňa 29.7.2016 podanom MUDr. Milenou Hrehorovskou.

78. V odpovedi na otázku č. 10 znalec uviedol, že hodnotenie trvalých následkov z neurologického hľadiska pod položkou 253) žalobkyni prislúcha. Zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia o 50 % podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. je možné z dôvodu prípadu hodného osobitného zreteľa akým je uznanie invalidity, čo nie je prípad žalobkyne. Znalec uviedol, že ustálenie zdravotného stavu žalobkyne v takej miere, že bolo možné vykonať bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia z neurologického hľadiska na základe kontrolných neurologických vyšetrení stanovil k dátumu- november 2011.

79. Žalobkyňa navrhla doplniť znalecký posudok znalcom MUDr. Miloslavom Sedlákom, vzhľadom k tomu, že menovaný znalec pri položke 253) kde rozpätie bodov je od 260 do 1560 bodov stanovil bodovú hodnotu sťaženia spoločenského uplatnenia pod zákonom stanovenú hranicu v počte 250 bodov.

80. Z uvedeného dôvodu súd uznesením č. k. 13C/158/2011-348 zo dňa 22.3.2018, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 18.4.2018 uložil znalcom doplniť znalecký posudok č. 4/2017 o tieto úlohy:

- deklarované v časti III, Záver - str. 18 až 22 znaleckého posudku č. 6/2013 zo dňa 20.8.2013, ktorý vypracoval MUDr. Boris Bodnár, znalec z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria,
- deklarované v časti III, Záver - str. 6 až 8 znaleckého posudku č. 4/2013 zo dňa 20.3.2013, ktorý vypracoval MUDr. Marián Huňár, znalec z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie chirurgia a traumatológia,

1. sa z odborného - neurologického hľadiska, vo vzťahu k objektívne zisteným trvalým následkom na zdraví žalobkyne (položka 253), vyjadriť k zisteným nálezom a záverom deklaroványm v uvedených znaleckých posudkoch č. 6/2013 a č. 3/2016,

2. posúdením objektívne zistených a odôvodnených nálezov trvalých následkov na zdraví žalobkyne (položka 253), zaujať z odborného - neurologického hľadiska stanovisko k ich medicínskej opodstatnenosti a odôvodnenosti,

3. v súlade s Prílohou č. 1 k zákonu č. 437/2004 Z.z stanoviť (pri položke 253) bodové hodnotenie trvalých následkov na zdraví žalobkyne, vrátane jeho prípadného zvýšenia.

81. V doplnení znaleckého posudku znalec uviedol, že z neurologického hľadiska základné bodové ohodnotenie pre sťaženie spoločenského uplatnenia podľa položky 253 vážne mozgové alebo duševné poruchy po ťažkom poranení hlavy podľa zákona 437/2004 Z. z. navrhol vo výške 400 bodov. Pôvodné jeho bodové ohodnotenia v znaleckom posudku 4/2017 pod danú bodovú normu došlo pravdepodobne jeho nepozornosťou. Z neurologického hľadiska navrhol bodové hodnotenie položky 253) počtom bodov 400 bez jeho navýšenia vzhľadom na trvalý charakter zmien zdravotného stavu. Menovaný znalec uviedol, že nesúhlasí s bodovým hodnotením položky 253) znalcom MUDr. Huňárom po neurologickej stránke, ani s jeho navýšením. Podľa tohto znalca bodové hodnotenie 253) psychiatrom MUDr. Bodnárom počtom bodov 900 je primerané.

82. Po podaní tohto znaleckého posudku žalobkyňa požiadala o zmenu žaloby a touto zmenou žiadala, aby súd priznal žalobkyni doplatok základného bodového ohodnotenia vo výške 7 632 Eur a mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia aby jej priznal v sume 20 887,80 Eur a rovnako žiadala priznať aj 9,25 % ročný úrok z omeškania zo sumy 17 071,80 Eur od 8.6.2011 do zaplatenia.

83. Súd uznesením č.k. 13C/158/2011-409 zo dňa 11.1.2019 pripustil zmenu žaloby v časti úroku z omeškania tak ako žiadala žalobkyňa. Zmenu žaloby, ktorou žiadala žalobkyňa menej v časti doplatku základného bodového ohodnotenia o 28 110 Eur a v časti mimoriadneho zvýšenia SSÚ o 14 055 Eur menej, túto považoval za čiastočné späťvzatie žaloby.

84. Po zrušení rozsudku súdu prvej inštancie odvolacím súdom súd nariadil pojednávanie na deň 23.6.2021. Právny zástupca žalobkyne uviedol, že žalobkyňa trvá na návrhu o zaplatenie sumy 6.152 EUR titulom doplatku základného bodového ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia a na sume 20.147,80 EUR titulom mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia.

85. V prevyšujúcej časti uplatnených súm a v časti úroku z omeškania zobrať žalobu čiastočne späť.

86. Žalovaný súhlasil s týmto čiastočným späťvzatím.

87. Súd takto zistený skutkový stav posúdil podľa nasledujúcich právnych predpisov:

88. Podľa ust. § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

89. Podľa ust. § 444 citovaného zákona, pri škode na zdraví sa jednorazovo odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie jeho spoločenského uplatnenia.

90. Podľa ust. § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov, poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poisťovnej zmluve.

91. Podľa ust. § 4 ods. 2 citovaného zákona, poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu

- a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení,
- b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou vecí,
- c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nespĺnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie,
- d) ušlého zisku.

92. Podľa ust. § 15 ods. 1 citovaného zákona, náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

93. Podľa ust. § 2 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia, sťaženie spoločenského uplatnenia je stav v súvislosti s poškodením na zdraví, ktoré má preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného, na uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo na plnenie jeho spoločenských úloh.

94. Podľa ust. § 4 ods. 1, 2 citovaného zákona, náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje jednorazovo; musí byť primeraná povahe následkov a ich predpokladanému vývoju, a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti. Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje na základe lekárskeho posudku (§ 7 a 8). Sadzby bodového hodnotenia za sťaženie spoločenského uplatnenia sú ustanovené v prílohe č. 1 v II. a IV. časti.

95. Podľa ust. § 5 ods. 1 citovaného zákona, pri určení výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa vychádza z celkového počtu bodov, ktorým sa bolesť alebo sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotilo v lekárskom posudku (§ 7 a 8).

96. Podľa ust. § 5 ods. 2 citovaného zákona, výška náhrady za bolesť a výška náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa určuje sumou 2% z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky zistenej Štatistickým úradom Slovenskej republiky za kalendárny rok predchádzajúci roku, v ktorom vznikol nárok na náhradu podľa odseku 1, za jeden bod a výsledná suma sa zaokrúhli na najbližšie celé euro smerom nahor.

97. Podľa ust. § 5 ods. 4 citovaného zákona, Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky ustanoví výšku náhrady za bolesť a výšku náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia určenú podľa odseku 2 opatrením vyhláseným v Zbierke zákonov Slovenskej republiky uverejnením oznámenia o jeho vydaní najneskôr do 31. mája príslušného kalendárneho roka.

98. Podľa ust. § 5 ods. 5 citovaného zákona, v prípadoch hodných osobitného zreteľa, akým je uznanie invalidity, môže súd náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšiť najviac o 50%.

99. Podľa ust. § 7 ods. 1 citovaného zákona, lekársky posudok spracúva posudzujúci lekár a vydáva zdravotnícke zariadenie, ktorého posudzujúci lekár vypracoval lekársky posudok.

100. Podľa ust. § 10 ods. 1 citovaného zákona, posudzujúci lekár hodnotí sťaženie spoločenského uplatnenia podľa sadzieb ustanovených v prílohe č. 1 v II. a IV. časti. Pri určovaní bodového hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia sa hodnotí závažnosť poškodenia na zdraví a predpokladaný vývoj následkov.

101. Podľa ust. § 10 ods. 4 citovaného zákona, bodové hodnotenie za sťaženie spoločenského uplatnenia môže posudzujúci lekár primerane zvýšiť až na dvojnásobok vzhľadom na obmedzenie alebo stratu možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti, ktorú mal vo veku, v ktorom utrpel poškodenie na zdraví.

102. Podľa ust. § 145 ods. 2 CSP, ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzati žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

103. V danom prípade žalobkyňa na poslednom pojednávaní zobrala svoj nárok v časti doplatku základného bodového ohodnotenia o 1.480 EUR späť, v časti o mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia zobrala svoj návrh späť o sumu 740 EUR, rovnako zobrala späť žalobu v časti úroku z omeškania vo výške 9,25 % ročne zo sumy 17.071,80 EUR od 8.6.2011 do zaplatenia, preto súd v týchto častiach konanie zastavil.

104. I. výrok rozsudku súdu prvého stupňa č. k. 13C/158/2011-423 zo dňa 20.2.2019 nebol napadnutý odvolaním žalobkyne, preto nadobudol právoplatnosť dňa 9.4.2019.

105. Predmetom konania po zrušujúcom uznesení Krajského súdu v Košiciach tak zostala suma 7.632 EUR, ktorú žiadala žalobkyňa priznať titulom doplatku základného bodového hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia (400 bodov uvedených v znaleckom posudku MUDr. Sedláka x 19,08 EUR za jeden bod). Túto sumu žiadala priznať titulom posúdenia z neurologického hľadiska položky 253) uvedenej v lekárskom posudku o sťaženie spoločenského uplatnenia. Zároveň žiadala priznať sumu 20.887,80 EUR titulom 50 % mimoriadneho navýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia (vo výške 1110 bodov x 15,38 EUR a 400 bodov x 15,38 EUR). Žalobkyňa si uplatňovala aj úrok z omeškania vo výške 9,25 % ročne zo sumy 17.071,80 EUR od 8.6.2011 do zaplatenia. Po úprave petitu na poslednom pojednávaní žiadala žalobkyňa priznať sumu 6.152 EUR titulom základného bodového hodnotenia SSÚ a sumu 20.147,80 EUR titulom mimoriadneho navýšenia SSÚ.

106. V zmysle § 5 ods. 1 - 4 zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia hodnota jedného bodu sa vypočíta ako suma 2 % z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve SR zistené Štatistickým úradom SR za kalendárny rok predchádzajúci roku, v ktorom vznikol nárok na náhradu, pričom výsledná suma sa zaokrúhli na najbližšie celé euro smerom nahor. V záujme predídania dohadom o presnej výške hodnoty jedného bodu je za každý rok zverejnené oznámenie o vydaní opatrenia Ministerstva zdravotníctva. Sadzby za rok 2010 hodnoty bodu za bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia boli vydané Opatrením Ministerstva zdravotníctva č. 13134/2010-OL z 20.5.2010, ktorým bola ustanovená hodnota bodu pre určenie výšky náhrady za bolesť a výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia na rok 2010 v hodnote bodu 14,89 EUR.

107. V súvislosti s uplatnením mimoriadneho sťaženia spoločenského uplatnenia bola v praxi súdov riešená otázka či jeho priznanie je imanentne naviazané na uznanie aspoň čiastočnej invalidity poškodeného. Uvedené vyriešil Najvyšší súd SR keď konštatoval: „Uznanie invalidity je jedným, nie však jediným dôvodom hodným osobitného zreteľa pre zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady č. 273/1994 Z. z. To, aby išlo o prípad hodný osobitného zreteľa podľa § 5 ods. 5 zákona o náhrade za bolesť a o náhrade za SSÚ, teda nie je závislé od uznania invalidity. Ide o uznesenie Najvyššieho súdu SR č. 5Cdo/212/2010.

108. Súd poukazuje aj na uznesenie Najvyššieho súdu SR č. 2Cdo/170/2008, v ktorom súd k okolnostiam hodným osobitného zreteľa konštatoval „okolnosti hodné osobitného zreteľa by mali byť posudzované

s ohľadom na individuálneho poškodeného bez ohľadu na to, či jeho spôsob života pred poškodením vykazoval znaky vysokého spoločenského angažovania v oblasti umenia, vedy, športu či politiky alebo viedol tzv. bežný život. Uprednostňovanie určitých spoločenských preferovaných povolání a voľno časových aktivít nazeraných ako vysoko kultúrne pred iným zamestnaním a bežnými rodinnými aktivitami (záhrada, vnúčence) je nekorektné nielen z hľadiska etiky, ale , a to najmä je v konečnom dôsledku porušením zásady rovnosti účastníkov občianskeho konania.“

109. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu SR spis. zn. 3Cdo/209/2017 zo dňa 21.6.2018 pri posudzovaní otázky, či ide o prípad hodný osobitného zreteľa a určovaní rozsahu odškodnenia musí súd dbať na to, aby jeho rozhodnutie rešpektovalo princíp proporcionality, ktorý vyžaduje existenciu vzťahu primeranosti medzi priznanou výškou náhrady a spôsobenou ujmu. Najvyšší súd SR uviedol, že ustanovenie § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. patrí k právnym normám s relatívne neurčitou (abstraktnou) hypotézou, to znamená k právnym normám, ktorých hypotéza nie je konkrétne stanovená právnym predpisom, ale závisí od úvahy súdu. Toto ustanovenie prenecháva súdu, aby v každom jednotlivom prípade sám vymedzil hypotézu právnej normy zo širokého, vopred neobmedzeného okruhu okolností, a aby sám podľa svojho uváženia posúdil, či ide o prípad hodný osobitného zreteľa a v prípade kladného záveru rozhodol tiež o tom, aké zvýšenie tejto náhrady je v posudzovanom prípade primerané. Úvaha súdu v zmysle ustanovenia § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. nie je celkom voľná, lebo právny predpis ju usmerňuje tým, že rámcovo stanovuje predpoklady pre vznik nároku na základnú výmeru odškodnenia a tiež hľadiská, ktoré treba mať na zreteli. Pokiaľ zákon stanovuje rozpätie prípustného zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia (až o 50 %), je nepochybné, že rozsah zvýšenia tejto náhrady musí byť diferencovaný. Diferenciácia rozsahu zvýšenia tejto náhrady musí vystihovať individuálne okolnosti každého prípadu. V reálnom živote sa vyskytujú rozdiely v osobnosti človeka, v jeho individuálnych potrebách, v životnom zameraní, v miere jeho angažovanosti v najrozmanitejších sférach života, ako aj odlišnosti v miere závažnosti poškodenia zdravia a intenzite obmedzenia poškodeného sa nevyhnutne musia prejavíť aj v diferencovanom prístupe k zvýšeniu tejto náhrady. Pri rozhodovaní o zvýšení náhrady za SSÚ súd zohľadňuje na tie stránky, ktoré sú spoločné pre život všetkých ľudí (možnosť vykonávať bežné úkony, postarať sa o hygienu, stravovanie, obliekať sa, žiť prípadne rodinným životom, realizovať sa v partnerskom vzťahu, mať deti) jednak tie stránky, ktoré sú osobitné u každého jednotlivca zvlášť vzhľadom na jeho spoločenské dovtedajšie pôsobenie (stupeň jeho angažovanosti v najrozmanitejších sférach spoločenského života, za ktoré už doterajšia súdna prax považuje napr. oblasť kultúry, športu, umenia, politiky, vedy). Jednotiacim hľadiskom pri určovaní adekvátneho zvýšenia náhrady za SSÚ je, aby obe tieto stránky boli zohľadnené tak, že ich vzájomná jednota vyjadrí primeranosť priznanej náhrady vo vzťahu k povahe a následkov poškodenia zdravia.

110. V zmysle uznesenia Najvyššieho súdu SR č. 8Cdo/46/2018 úvaha súdu o primeranosti zvýšenia náhrady za SSÚ v zmysle § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. nie je voľná. Súd musí dbať o to, aby priznaná výška tejto náhrady bola založená na objektívnych a rozumných dôvodoch a aby medzi výškou priznanej náhrady a spôsobenou škodou existoval vzťah primeranosti. Pri rozhodovaní o primeranom zvýšení náhrady za SSÚ je potrebné, aby súd zohľadnil závažnosť poškodenia zdravia žalobkyne a jeho dôsledky na možnosti žalobkyne uplatniť sa v živote a spoločnosti.

111. Súd poukazuje aj na uznesenie Najvyššieho súdu SR č. 8Cdo/142/2018 zo dňa 19.6.2019, v zmysle ktorého podľa ustálenej súdnej praxe maximálne navýšenie o 50 % je možné priznať len poškodeným s najťažšími následkami, keď zostanú pripútaní na lôžko, plne odkázaní na pomoc iných, ktorí nedokážu vykonávať ani základné životné úkony, sú úplne izolovaní nielen od akéhokoľvek spoločenského, športového alebo kultúrneho života ale aj od sexuálneho a citového života. Za dôvody hodné osobitného zreteľa treba považovať napr. ak poškodený príde o možnosť realizovať sa v zamestnaní, keď sa harmonické a spokojné manželstvo zmení prípadne vyústí do rozvodu, neschopnosť poškodeného vykonávať osobnú hygienu v plnom rozsahu a nutnosť pomoci s tým súvisiacu, problémy s obliekaním, obmedzenie pri šoférovaní, nemožnosť robiť v záhrade, na chalupe, nutnosť prestať so záľubami napr. športových aktivít, rekreačných aktivít.

112. Z vykonaného dokazovania je nesporné, že žalobkyňa utrpela úraz v dôsledku dopravnej nehody dňa 8.12.2009, bola v ústavnej starostlivosti od 8.12.2009 do 10.2.2010, utrpela ťažké zranenia a zranenia život ohrozujúce, ktoré u nej zanechali trvalé a vážne následky na zdraví. V čase dopravnej nehody mala 55 rokov, 10 dní bola v komatickom stave a bola napojená komplexne na prístroje, ktoré za ňu vykonávali všetky života potrebné a nevyhnutné funkcie. Utrpela zranenia, ktoré sú uvedené v

lekárskych správach, ako aj v znaleckých posudkoch vypracovaných v tomto konaní. Je nesporné, že za poškodenie zdravia žalobkyne jednoznačne zodpovedá vodič autobusu zn. Karosa LC, evidenčné číslo vozidla: T. ktorý nevenoval dostatočnú pozornosť vedeniu svojho vozidla a ľavým spätným zrkadlom zachytil na prechode pre chodcov práve prechádzajúcu chodkyňu - žalobkyňu. Jeho zodpovednosť bola v konaní preukázaná uznesením Okresnej prokuratúry Košice I č. k. 3Pv/09/7 zo dňa 23.4.2010.

113. V danom prípade mal prevádzateľ tohto vozidla Krusa Trading spol. s r.o. Pavlovce nad Uhom uzatvorenú poisťnú zmluvu o zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou vozidla č. XXXXXXXXXXXX u žalovaného. Žalobkyňa si u žalovaného preto uplatnila svoje nároky na náhradu škody titulom bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia a predložila mu na priznanie svojich nárokov lekárske posudky o bolestnom zo dňa 25.1.2010 a lekárske posudky o sťaženi spoločenského uplatnenia zo dňa 25.1.2011 vypracovaný MUDr. Štefanom Eperješim, pričom lekárske posudky podpísal MUDr. Theodóz Molčányi. V tomto lekárskom posudku v časti sťaženia spoločenského uplatnenia priznal lekár žalobkyňi spolu 2220 bodov a to za položku 433a priznal 150 bodov, za položku 432a priznal 45 bodov, za položku 258 priznal 75 bodov, za položku 256 priznal 150 bodov a za položku 253 priznal 1800 bodov.

114. Žalovaný likvidoval túto poisťnú udalosť dňa 1.4.2011, kedy zaslal žalobkyňi oznámenie o poistnom plnení za SSÚ podľa vyššie uvedeného lekárskeho posudku a zaslal jej plnenie v sume 34.144 EUR (pri hodnote jedného bodu žalovaný vychádzal zo sumy 15,38 EUR, hoci hodnota bodu v danom prípade mala byť 14,89 EUR).

115. Znalec MUDr. Huňár z odvetvia chirurgie a traumatológie vyčíslil bodové hodnotenie SSÚ vo svojom znaleckom posudku zo dňa 20.3.2013 rovnakým počtom bodov 2220 bodov ako je uvedené v lekárskom posudku MUDr. Štefana Eperješih. Pri položke 253 - vážne mozgové alebo duševné poruchy po ťažkom poranení hlavy hodnotil neurologické následky a to počtom bodov 900, ktorú položku zvýšil o 100 % spolu na 1800 bodov. Menovaný znalec potvrdil správnosť lekárskeho posudku MUDr. Eperješih a pri položke 253 uviedol, že táto sa hodnotí aj znalcom z odboru Psychiatria. Z uvedeného dôvodu súd ustanovil znalca z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Psychiatria MUDr. Borisa Bodnára, ktorý vo svojom znaleckom posudku zo dňa 20.8.2013 ohodnotil túto položku 253 z psychiatrického hľadiska počtom bodov 900, nesúhlasil so zvýšením tejto položky o 100 %, pretože podľa neho nie sú dôvody pre zvýšenie základného bodového ohodnotenia vzhľadom na zdravotný stav žalobkyne.

116. Keďže položku 253 v časti neurologických následkov ohodnocoval vo svojom znaleckom posudku MUDr. Marián Huňár, ktorý nie je neurológ a žalovaný nesúhlasil s jeho hodnotením SSÚ v tejto položke, súd nariadil znalecké dokazovanie znalkyňou MUDr. Milenou Hrehorovskou, ktorá mala posúdiť vo svojom znaleckom posudku hodnotenie trvalých následkov z hľadiska neurologického pod položkou 253. Žalobkyňa s týmto záverom menovanej znalkyne nesúhlasila preto súd nariadil kontrolné znalecké dokazovanie znalcom z odvetvia neurológia a to MUDr. Miloslavom Sedlákom. Menovaný znalec vo svojom znaleckom posudku zo dňa 14.9.2017 a jeho doplnení zo dňa 15.6.2018 uviedol, že u žalobkyne nastal ustálený zdravotný stav z hľadiska neurologického v novembri 2011, pričom hodnotil položku 253 z neurologického hľadiska základným bodovým ohodnotením v počte 400 bodov, nesúhlasil s jeho bodovým navýšením.

117. Žalobkyňa na základe uvedeného žiadala priznať doplatok za základné hodnotenie SSU podľa znaleckého posudku MUDr. Miloslava Sedláka pri položke 253) v sume 6.152 EUR (400 bodov x 15,38 EUR/1 bod).

118. Súd mal za to, že žalobkyňi prislúcha doplatok za základné bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 400 bodov, pričom však hodnotu jedného bodu určil podľa hodnoty bodu uverejnenú Opatrením Ministerstva zdravotníctva za rok 2010, kde jeden bod za priznanie odškodnenia za SSÚ bol stanovený v sume 14,89 EUR. Základné bodové hodnotenie SSÚ tak súd priznal žalobkyňi vo výške 5.956 EUR (400 bodov x 14,89/1 bod) a v prevyšujúcej časti základného bodového hodnotenia SSÚ o sumu 196 EUR zamietol.

119. V druhej časti žaloby žiadala žalobkyňa priznať mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia o 50 % podľa § 5 ods. 5 zákona č. 427/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia.

120. Súd dospel k záveru, že v danom prípade žalobkyňa má právo na mimoriadne zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, pretože utrpela vážne život ohrozujúce zranenia, v dôsledku ktorých je obmedzená v rodinnom, športovom živote. Po stránke psychiatrickej jej stav bude naďalej vyžadovať farmakologickú dlhodobú liečbu. V objektívnom neurologickom náleze bola zistená aj mierna instabilita pri chôdzi v postoji a rotačných pohybov bez stranovej prevahy. Poruchy pamäte a organické zmeny v osobnosti vzhľadom k prirodzenému starnutiu žalobkyne sa nebudú zlepšovať. Následky na zdraví boli hodnotené Úradom práce a sociálnych vecí V Košiciach v komplexnom posudku, kde úrad skonštatoval, že miera funkčnej poruchy u žalobkyne je 80% a žalobkyňu považuje tak za osobu s ťažkým zdravotným postihnutím.

121. Z výpovede manžela žalovanej bolo preukázané, že žalobkyňa mala pred dopravnou nehodou veľmi dobrý vzťah k ručným prácam, všetok svoj čas venovala domácnosti a dcére s vnúčaťom. Po úraze má problémy s pamäťou, bojí sa navštevovať kultúrne podujatia, nie je schopná vybavovať úradné záležitosti a musí ju doprevádzať. S domácimi prácami pomáha žalobkyňi on a rovnako ich dcéra. Následky na zdraví žalobkyne v dôsledku utrpeného úrazu sú svojou povahou výnimočné a predstavujú kvalitatívnu zmenu podmienok jej života.

122. Súd preskúmal vyššie uvedené kritéria pre priznanie mimoriadneho zvýšenia SSU žalobkyňi, ktoré sú uvedené v rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR a mal za to, že v danom prípade patrí žalobkyňi mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia o 30 %.

123. Žalobkyňa žiadala titulom mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia priznať sumu 20.147,80 EUR (50 % zvýšenie základného bodového ohodnotenia).

124. Súd priznal žalobkyňi titulom mimoriadneho sťaženia spoločenského uplatnenia navýšenie základného bodového hodnotenia o 30 %, a to tak, že titulom základného sťaženia a spoločenského uplatnenia určeného 2220 bodmi (lekársky posudok MUDr. Eperješiho) priznal 30 % navýšenie t. j. 666 bodov, pričom hodnotu jedného bodu súd určil vo výške 14,89 EUR keďže žalobkyňin zdravotný stav považovali lekári sa ustálený rokom 2011. Hodnotu bodu takto určil podľa Opatrenia Ministerstva zdravotníctva určeného pre hodnotu jedného bodu pre bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia v roku 2010 vo výške 14,89 EUR. Takto súd priznal mimoriadne navýšenie SSU podľa lekárskeho posudku MUDr. Eperješiho vo výške 30 % z počtu bodov 2220, t.j. 666 bodov x 14,89 EUR/1 bod - v sume 9.916,74 EUR.

125. Ďalej súd priznal 30 % mimoriadne navýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia zo základného bodového hodnotenia z neurologického hľadiska, ktoré hodnotil znalec MUDr. Sedlák pri položke 253) a to vo výške 120 bodov (30 % zo 400 bodov) pričom toto mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia v tejto položke určil vo výške 1.786,80 EUR (120 bodov x 14,89 EUR/1 bod).

126. Takto za mimoriadne sťaženie spoločenského uplatnenia súd priznal žalobkyňi sumu spolu vo výške 11.703,54 EUR.

127. Keďže v časti mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia žiadala žalobkyňa priznať sumu 20.147,80 EUR a súd jej priznal sumu 11.703,54 EUR preto súd v časti mimoriadneho zvýšenia SSÚ žalobu v prevyšujúcej časti zamietol.

128. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

129. V danom prípade bola žalobkyňa úspešná tak v časti priznania doplatku základného bodového hodnotenia SSÚ i v časti mimoriadneho priznania SSÚ, pričom výška náhrady závisela od úvahy súdu, preto súd jej priznal plnú náhradu trov konania voči žalovanému.

130. Podľa ust. § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

131. O trovách štátu súd rozhodol podľa čl. 4 ods. 1, 2 CSP, podľa ktorého ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci. Ak takého ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej náuky a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít.

132. Trovy štátu upravoval Občiansky súdny poriadok platný a účinný do 30.6.2016 v ustanovení § 148 ods. 1, ktorý uvádzal, že štát má podľa výsledkov konania proti účastníkom právo na náhradu trov konania, ktoré platil. Ak sú u niektorého účastníka predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov, náhrada trov sa proti tomuto účastníkovi zníži o rozsah, ktorý mu súd priznal.

133. V danom prípade vznikli trovy štátu vyplatením znalečného spolu v sume 1 053,62 Eur a to MUDr. Huňárovi v sume 126,70 Eur; MUDr. Bodnárovi v sume 294,66 Eur; MUDr. Hrehorovskej v sume 600,66 Eur a MUDr. Sedlákovi v sume 31,60 Eur. Žalobkyňa je oslobodená od súdneho poplatku vzhľadom na predmet nároku, preto súd rozhodol, že štátu náhradu trov konania nepriznáva.

134. O povinnosti žalovaného zaplatiť na účet Okresného súdu Košice I súdny poplatok v sume 1.059,50 EUR súd rozhodol podľa ust. § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch, pretože žalobkyňa je zo zákona oslobodená od platenia súdnych poplatkov, súd jej návrhu vyhovel, preto je povinný zaplatiť súdny poplatok žalovaný (6 % zo sumy 17.659,54 EUR).

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré možno podať do 15 dní odo dňa doručenia na Okresný súd Košice I.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§127 ods. 1 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) [§ 363 CSP].

Podľa ustanovenia § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.